

PERSONALITATEA LUI ANDREI BÂRSEANU

Profesorul ANDREI BÂRSEANU (1858-1922) s-a născut în Dîrstele Braşovului într-o înstărită și veche familie de români. Nume emblematic pentru intelectualitatea din oraşul de la poalele Tîmpei, Andrei Bârseanu a fost un ilustru pedagog, poet, publicist și folclorist, un cărturar neobosit, valoros om de cultură izvorit din sânul românilor ardeleni, reductabil militant social pentru afirmarea și respectarea drepturilor acestora. A urmat liceul în Braşov și cursurile Facultății de filosofie la Viena și München. La Viena ia parte la viața culturală a studenților români, devenind președinte al comisiei literare a Societății „România Jună”. De acolo, el va trimite poezii ce se vor publica în revistele „Albina Carpaților”, „Familia” sau „Convorbiri literare”. Sub influența poetului Vasile Alecsandri, scrie poezia *Pe-al nostru steag* care va deveni „Imnul Unirii”, pe muzica lui Ciprian Porumbescu. Prin hazardul sorții, astăzi această mobilizatoare melodie patriotică a ajuns Imnul național al... Albaniei!

Între anii 1881 și 1886 Andrei Bârseanu funcționează ca profesor la liceul român din Braşov, iar din 1886 la Școala Comercială din aceeași localitate, devenită ceva mai târziu Școala Superioară de Comerț „Andrei Bârseanu”, iar azi școala poartă numele de Colegiul Național Economic „Andrei Bârseanu”. Andrei Bârseanu și-a exercitat cariera profesorală timp de mai bine de 30 de ani, începînd din 1881. Sute de elevi s-au format sub cuvîntul său, iar îndemnul lui au fost minunate călăuze în drumul lor. Ca dascăl, a știut să înfățișeze fig-

urile mari ale istoriei în toată lumina lor, pentru ca să fie vrednice de urmat. A știut să umbrească figurile josnice ale trădătorilor, pentru ca să fie disprețuite de accia care aveau să devină îndrumătorii poporului. Un fost elev îl caracteriza pe Bârseanu astfel: „A nu ști răspunde lui Bârseanu la lecții era o rușine pentru elevi. Nu dojenea Andrei Bârseanu, ci se uita cu ochii săi buni și blînzi, încît ai fi intrat în pămînt de rușine. Îi era rușine de rușinea ta. Ca să nu jignești pe omul acesta

de aur, îți dădeai toate silințele să-ți îndrepti greșeala”.

Din 1912 a primit sarcina grea de Director regional al învățămîntului secundar în circumscripția IV Sibiu, calitate în care a rămas pîna la sfîrșitul vieții. De asemenea Bârseanu a fost și membru al Consiliului Dirigent al Transilvaniei. A scris mai multe manuale școlare, iar împreună cu Ioan Popea (1839-1903) continuă editarea revistei pedagogice „Școala și familia” (Anul II). Cercetător neobosit al literaturii noastre populare, în colaborare cu învățătorul filolog ceh J. Urban-Jarnik, publică colecția de *Doine și strigături din Ardeal* (București, 1885). Andrei Bârseanu este autorul monografiei *Istoria școalelor centrale românești greco-ortodoxe din Braşov* (1902), lucrare premiată de către Academia Română. A mai publicat de asemenea: *Cincizeci de colinde* (1890), *O sută și una minciuni popoarele din Țara Ardealului* (1890), *Din traista lui Moș Stoica* (1891) etc. Andrei Bârseanu e autorul versurilor la Imnul ASTREI, pe muzica lui Iacob Mureșanu: „Pe cerul nostru înnourat/ Stea mîndră s-a ivit/ Și, iată, s-a în-

viorat/ Apus și Răsărit”.

Andrei Bârseanu a desfășurat, pînă la sfîrșitul vieții lui, o bogată activitate pe tărîmul propagării și propășirii culturii naționale românești. A colaborat asiduu la publicațiile „Gazeta Transilvaniei” (Brașov) și „Transilvania” (Sibiu), al cărui redactor și director a fost între anii 1914-1919. O intensă activitate a depus în cadrul ASTRA (înființată la Sibiu în 1861), fiind unul dintre stîlpii ei de bază. Președinte al Despărțămîntului Brașov (1898-1908), membru în Comitetul Central, Vicepreședinte (1905-1910) și Președinte ales la Adunarea Generală Jubiliară de la Blaj (1911-1922). Este unul dintre coordonatorii colecției „Bibliotecii Poporale” a Asociațiunii ASTRA și colaborator la *Enciclopedia Română* a lui Cornel Diaconovici (Sibiu, 1898-1904). La 3 aprilie 1902, Andrei Bârseanu devine Membru corespondent, iar la 1 aprilie 1908 Membru titular al Academiei Române. În perioada 8 iunie 1922 – 19 august 1922 ocupă înalta funcție de Vicepreședinte al Academiei Române. Pentru meritele sale incontestabile pe tărîmul cercetării științifice și pedagogice a primit două premii ale Academiei, iar filosoful și psihologul Constantin Rădulescu-Motru (1868-1957) și-a ales ca subiect al discursului său de recepție, la primirea în Academia Română (1923), *Andrei Bârseanu și naționalismul*.

În semn de prețuire, autoritățile locale, la începutul anilor '90, au numit o stradă „Andrei Bârseanu”, care se află la nici 50 de metri de casa natală a marelui profesor, poet și folclorist. În anul 1997, conducerea Colegiului Național Economic „Andrei Bârseanu” a montat o placă de marmură la intarea principală, cu următorul text: „160 de ani de învățămînt comercial brașovean. ANDREI BÂRSEANU (1858-1922), poet, folclorist, fost profesor al școlii”. Iar în anul 1998, cu ocazia împlinirii a 140 de ani de la nașterea lui Andrei Bârseanu, conducerea Despărțămîntului Central ASTRA Brașov a fixat o placă pe casa în care s-a născut, aflată în cartierul Dîrste, Calea București, nr. 269. Din păcate, la scurt timp această placă a fost vandalizată de niște răufăcători! Cred că este o datorie

de onoare ca Primăria Municipiului Brașov, împreună cu conducerea Colegiului Național Economic „Andrei Bârseanu”, să repună această mărturie a existenței acestui mare înaintaș al culturii noastre naționale și să vegheze asupra dăinuirii ei pe acest edificu.

Andrei Bârseanu a lăsat generațiilor de astăzi și viitoare un mobilizator testament, care trebuie urmat de toți cei care își iubesc țara: „A ne mulțumi cu rezultatele de pînă acum, oricît de strălucitoare ar fi ele, și a ne odihni pe laurii biruinței, crezîndu-ne dispensați de orice osteneală pentru viitor, ar fi cea mai mare greșală pe care am putea-o face”. Acest testament trebuie transmis din generație în generație, dar cu deosebire de către generațiile tinere din zilele noastre.

Mormîntul lui Andrei Bârseanu se află la vechea biserică a românilor din Cetatea veche a Brașovului, la Biserica „Sfînta Parascheva” din Groaveri.

(Bibliografie: Macavei Elena, *Asociațiunea ASTRA și Academia Română*, Editura Asociațiunii ASTRA, Sibiu, 2013, pag. 209; Moruș Ilie, coordonator, *Cărturari brașoveni sec. XV-XX. Ghid bibliografic*, Întreprinderea Poligrafică Brașov, Brașov, 1972, pag. 40-41).